

БАРОМЕТР БІЗНЕСУ

**Щомісячне опитування бізнесу України
«Гаряча» тема місяця – «Чи готовий бізнес
платити за бронювання працівників?»**

**Квітень 2024 року
Випуск #7
(опитування 08.04-7.04/2024р.)**

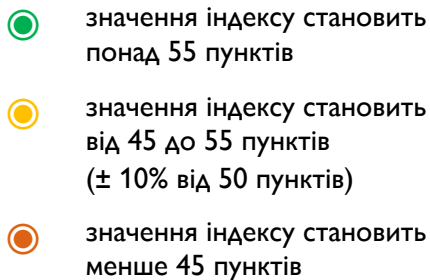
Надані результати є відображенням лише думки респондентів і не є прогнозами та оцінками Торгово-промислової палати України.

Випуск #7 | Квітень 2024

- У квітні 2024 року загальний індекс Барометру бізнесу знизився до позначки **44,6**, демонструючи падіння на **↓-1,2** пункти порівняно з березнем цього року. Індекс Барометру бізнесу все ще знаходиться нижче граничних 50 пунктів, що свідчить про домінування негативних очікувань.
- Покращення очікуються у секторах Будівництва та Торгівлі зі значним зростанням у порівнянні з березнем 2024 року. Індекси Барометру: для сектору будівництва – **52,5↑+11,1**, для сектору торгівлі – **47,2↑+5,1**.
- Сектор послуг знову продемонстрував погіршення умов ведення бізнесу - **46,3↓-0,4**.
- Сектор виробництва після відносного покращення в березні 2024, знову характеризується погіршенням очікувань **42,2↓-3,5**.
- Очікування експортерів помірно погіршилися. Має місце падіння індексу Барометру на **↓-0,7** пункти до **44,3** пунктів.
- Мікро- та малі підприємства вважають, що негативні тенденції залишаться домінуючими – значення індексу **44,0** та **43,9** пунктів при зниженні показників до **↓-3,5** до **↓-2,6** пунктів відповідно.
- Середні та великі підприємства дивляться в майбутнє більш впевнено ніж мікро- та малі, на рівні **45,8** та **47,8** пунктів Барометру зі зростанням в порівнянні з березнем 2024 року на **↑+2,9** та **↑+2,2** пункти.
- Відповіді на гостре питання місяця демонструють позицію бізнесу щодо економічного бронювання працівників. Лише 9% респондентів не готові платити за бронювати працівників. 64% готові бронювати працівників, але прийняття рішення залежить від умов бронювання та кількості працівників, яких вони готові забронювати. На будь-яких умовах готові бронювати лише 11% бізнесів, а 16% підтримують чинну модель уряду щодо бронювання.

Значення Барометру бізнесу 50 вказує на відсутність змін в очікуваннях. Вище 50 – бізнес очікує покращення економічних тенденцій у порівнянні з попереднім місяцем; нижче 50 – вказує на негативні очікування щодо змін порівняно з попереднім місяцем.

За світовою практикою при сприятливих умовах бізнес-середовища значення індексу становить 60+.

[illegible]

44,6 ↓-1,2

БАРОМЕТР БІЗНЕСУ
ЗАГАЛЬНИЙ

ВИРОБНИЦТВО

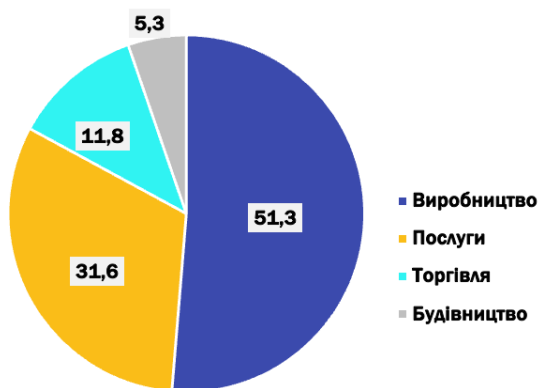
42,2 ↓-3,5

БУДІВНИЦТВО

52,5 ↑+11,1

Розподіл респондентів за секторами,
у відсотках

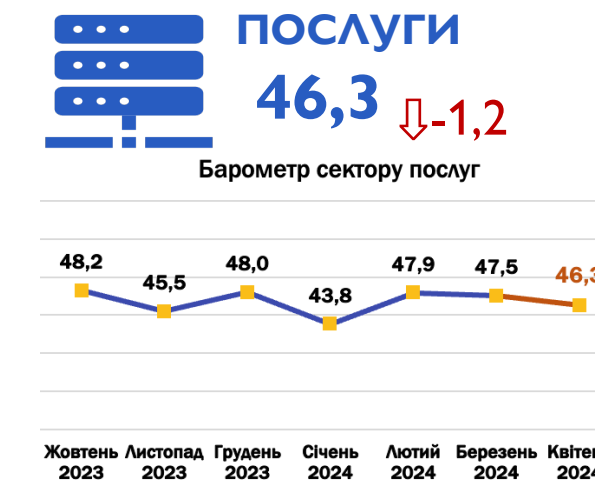
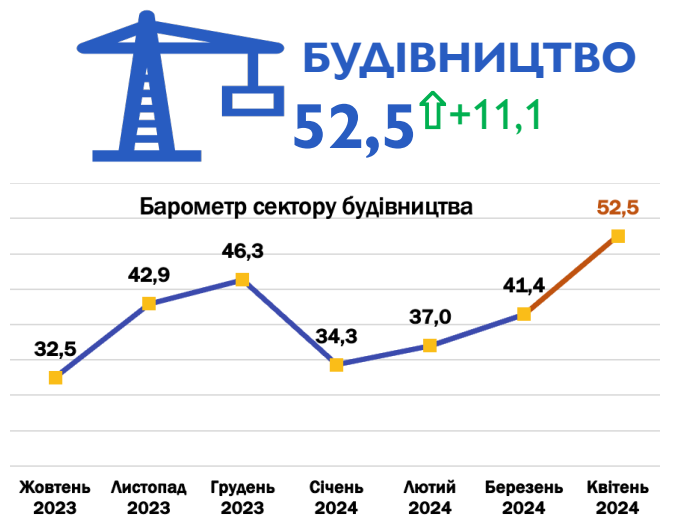
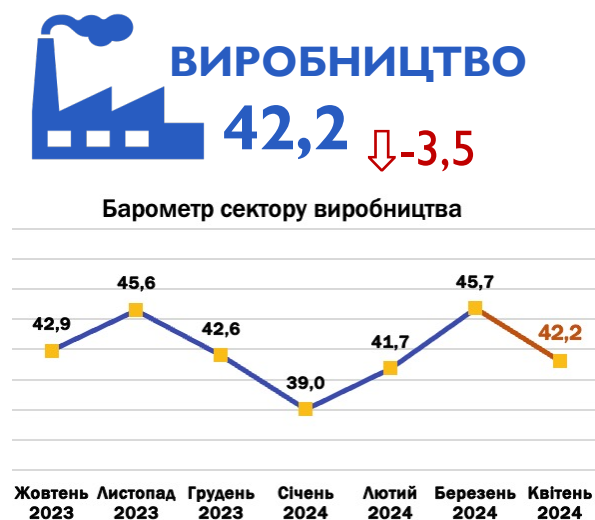
ПОСЛУГИ

46,3 ↓-1,2

ТОРГІВЛЯ

47,2 ↑+5,1

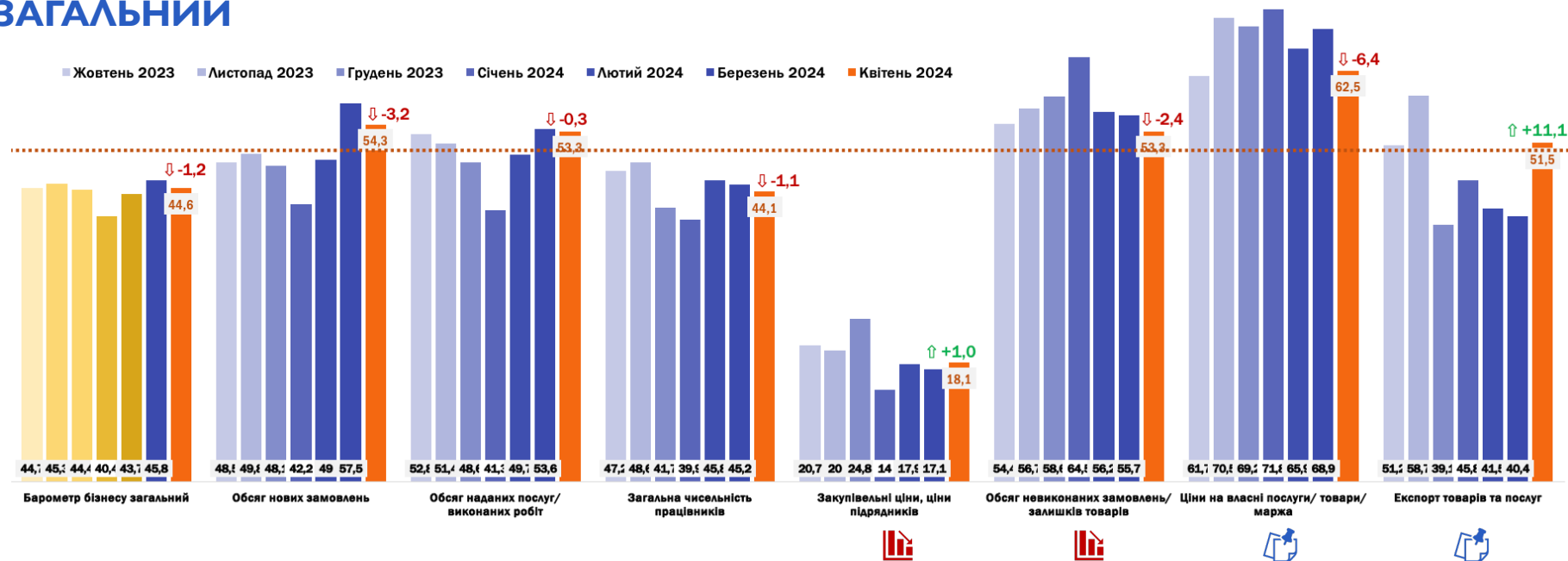

44,6

↓ -1,2

БАРОМЕТР БІЗНЕСУ ЗАГАЛЬНИЙ

Індекси Барометру бізнесу за показниками
у квітні 2024 року в порівнянні з березнем 2024 року

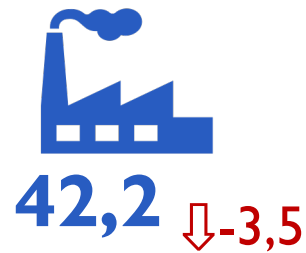
У квітні 2024 року загальний індекс Барометру бізнесу знизився на 1,2 пункти та зупинився на позначці 44,6 пункти. Позитивні очікування бізнесу стосуються зростання нових замовлень (54,3 пункти), обсягів виконаних робіт (53,3 пункти), зменшення обсягів невиконаних замовлень (53,3 пункти), збільшення маржі (62,5 пункти) та експорту товарів та послуг (51,5 пункти). Але всі значення цих показників, крім експорту, продемонстрували зниження відносно минулого місяця.

Негативні очікування бізнесу спостерігаються щодо зменшення загальної чисельності працівників (44,1 пункти) та подальшого зростання закупівельних цін (18,1 пункти). При цьому обидва показники не зазнали суттєвих змін порівняно в минулим періодом.

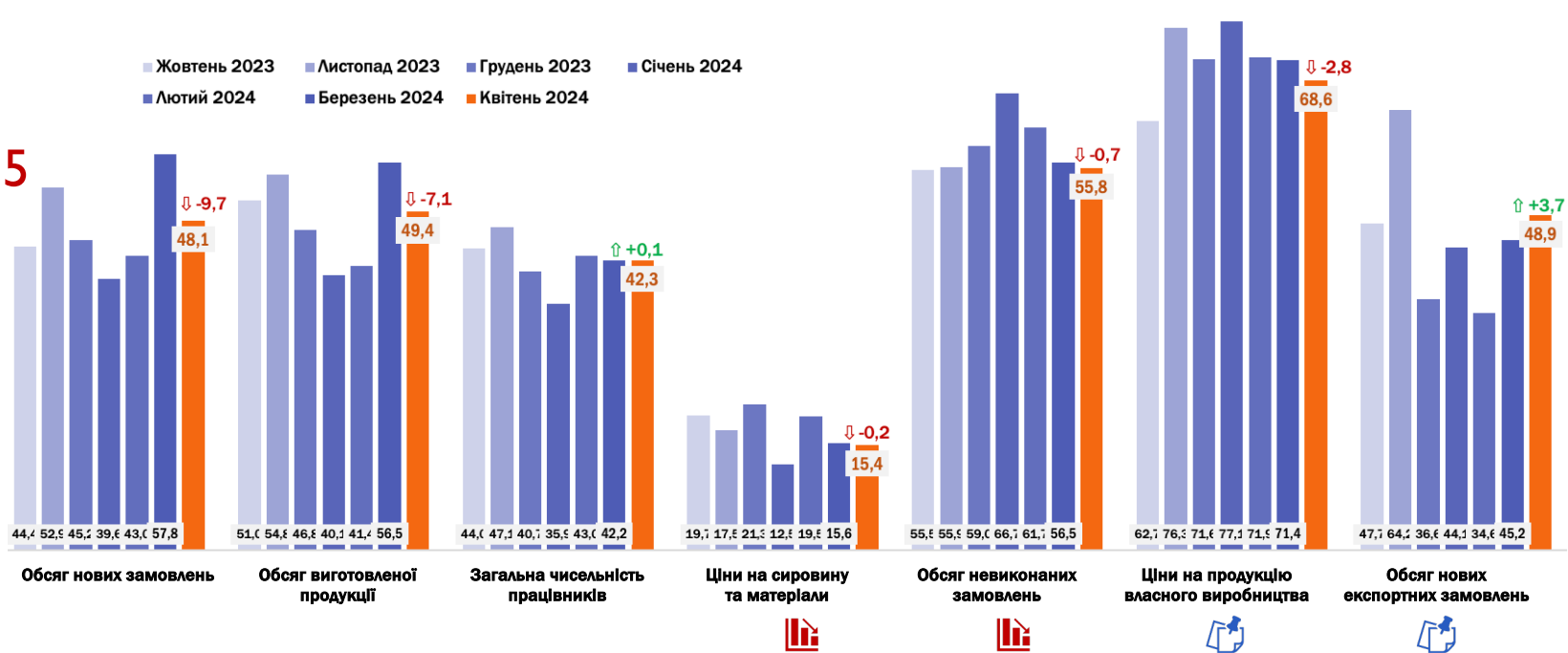
 Показники-дестимулятори, при розрахунку індексів Барометру бізнесу розглядаються в протилежному значенні

 Показники надають додатковий погляд на умови ринку. При розрахунку Барометру бізнесу не враховуються

ВИРОБНИЦТВО

Очікування бізнесу сектору виробництва у квітні 2024 року в порівнянні з березнем 2024 року

У квітні 2024 року виробничі підприємства демонструють посилення песимістичного ставлення щодо майбутнього (42,2 пункти із урахуванням зменшення на 3,5 пункти відносно попереднього місяця).

Позитивні очікування виробничий бізнес демонструє лише відносно скорочення обсягів невиконаних замовлень (55,8 пунктів) та можливості подальшого збільшення ціни на продукцію власного виробництва (68,6 пункти). При цьому кожен з цих показників продемонстрував тенденцію до незначного зниження (-0,7 та -2,8 пункти).

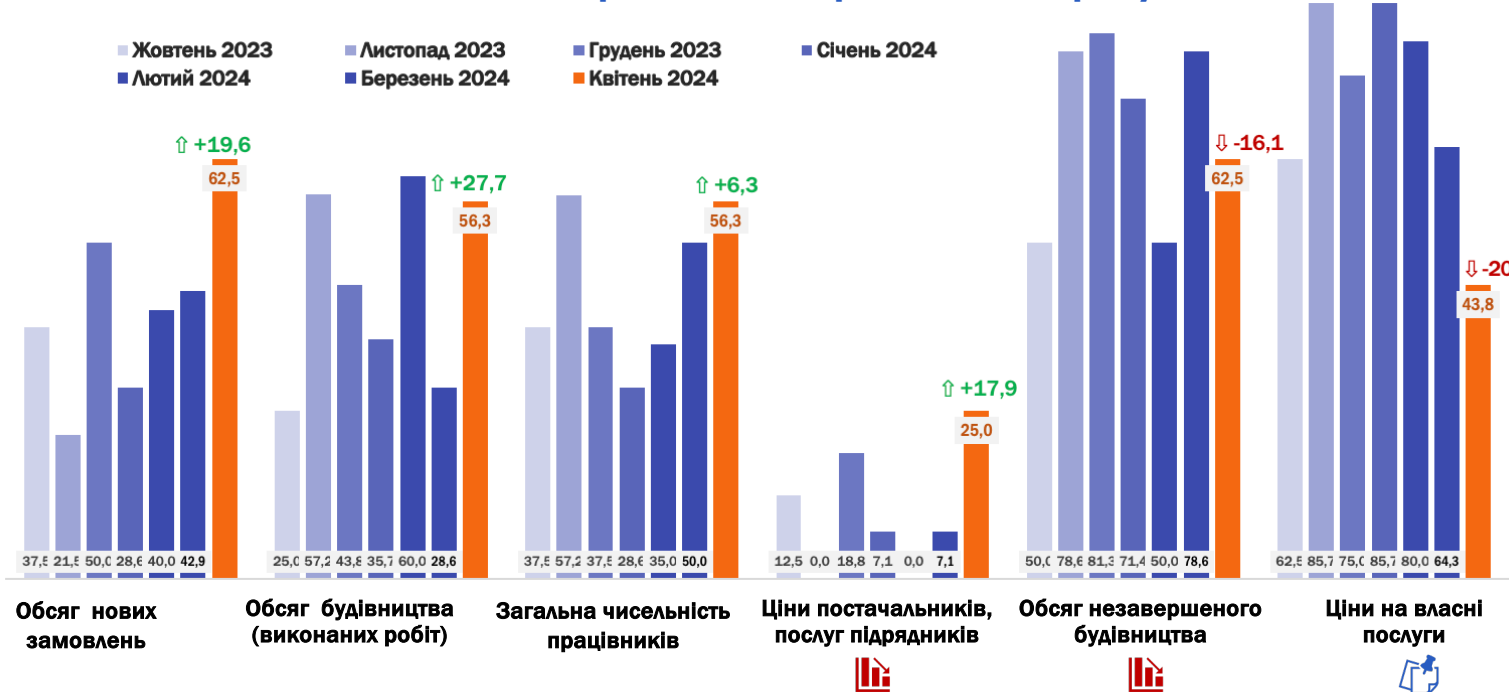
Всі інші показники знаходяться в зоні негативних очікувань (менше 50 пунктів). Найбільш проблемним залишається питання зростання ціни на сировину та матеріали, про що сигналізую значення Барометру на позначці лише 15,4 пунктів. Майже без змін залишаються обсяги нових замовлень, виготовленої продукції та нових замовлень (значення Барометру складає трохи менше, ніж 50 пунктів). Але відносно обсягів нових замовлень та обсягів виготовленої продукції має місце суттєве зниження значення Барометру порівняно із значеннями попереднього місяця (-9,7 та -7,1 пункти). Також очікується, що загальна чисельність працівників збереже тенденцію до скорочення (значення Барометру 42,3 пункти без суттєвих змін).

БУДІВНИЦТВО

52,5 ↑ +11,1

Очікування бізнесу сектору будівництва у квітні 2024 року
в порівнянні з березнем 2024 року

У квітні 2024 року сектор будівництва демонструє суттєве покращення очікувань одразу на 11,1 пункти. Як результат, вперше значення Барометру перетнуло 50 пунктів, досягнувши позначки у 52,5 пункти.

Позитивні очікування «будівників» в першу чергу стосуються зростання обсягів нових замовлень та одночасного зменшення обсягів незавершеного будівництва. Значення за кожним з цих показників дорівнює 62,5 пункти, але відносно обсягу нових замовлень +19,6 пунктів, а відносно обсягів незавершеного будівництва – мінус 16,1 пунктів порівняно з минулим місяцем.

Також прогнозується зростання обсягів будівництва (виконаних робіт) та, відповідно, загальної чисельності працівників, про що свідчить значення Барометру на рівні 56,3 пунктів для обох показників. Порівняно з минулим періодом опитування зростання першого показника складає +27,7 пунктів, другого – +6,3 пунктів.

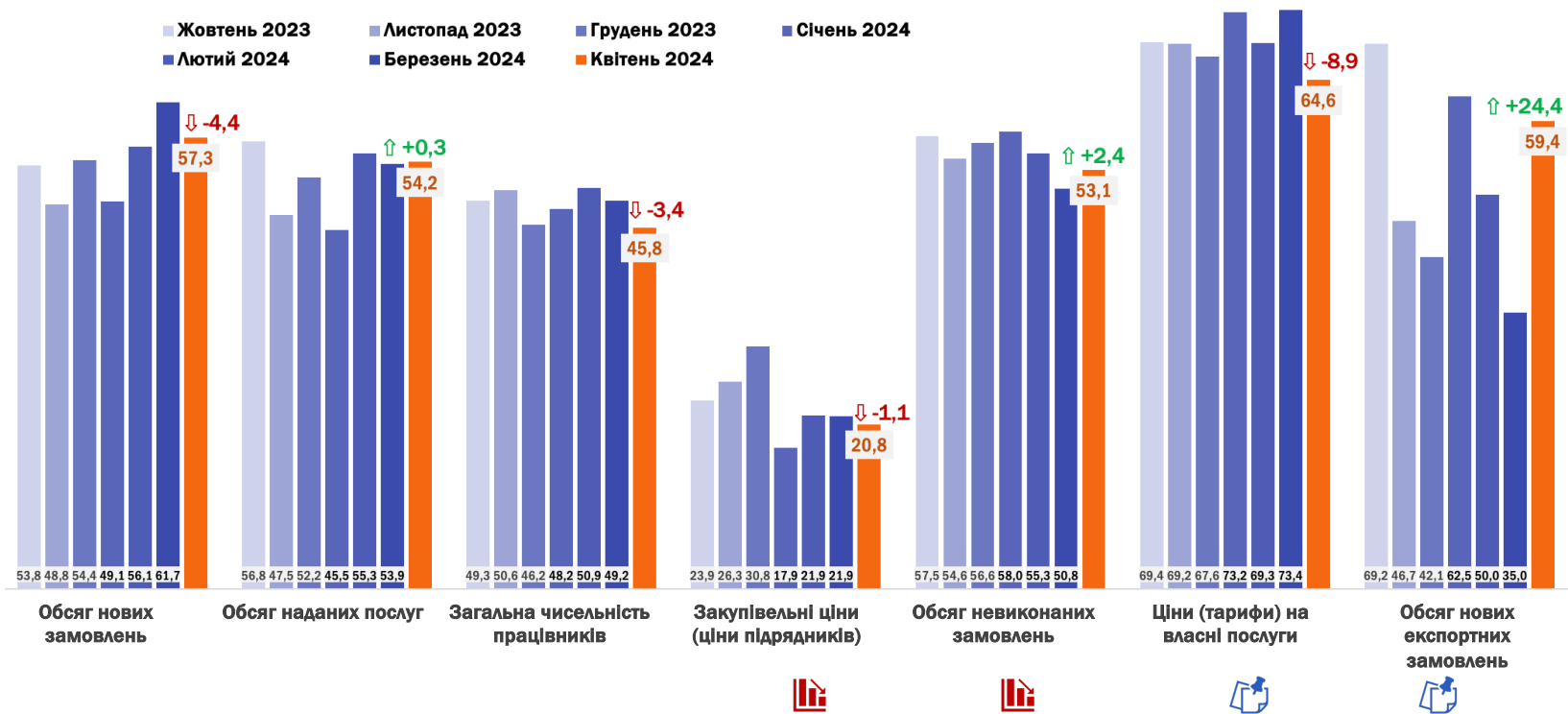
Головним обмеженням для розвитку сектору будівництва залишається очікування зростання цін постачальників (послуг підрядників), на що вказує значення Барометру на рівні 25 пунктів, хоча воно й суттєво вище за попередні оцінки (+17,9).

Вперше з початку системних спостережень представники будівельного сектору очікують скорочення цін на власні послуги (43,8 пункти, що менше на 20,5 пунктів порівняно з березнем місяцем).

ПОСЛУГИ

Очікування бізнесу сектору послуг у квітні 2024 року
в порівнянні з березнем 2024 року

Сектор послуг почуває себе менш впевнено ніж в попередні місяці (-1,2 пункти) та продовжує знаходитися в зоні помірного песимізму із значенням індексу Барометру 46,3 пункти.

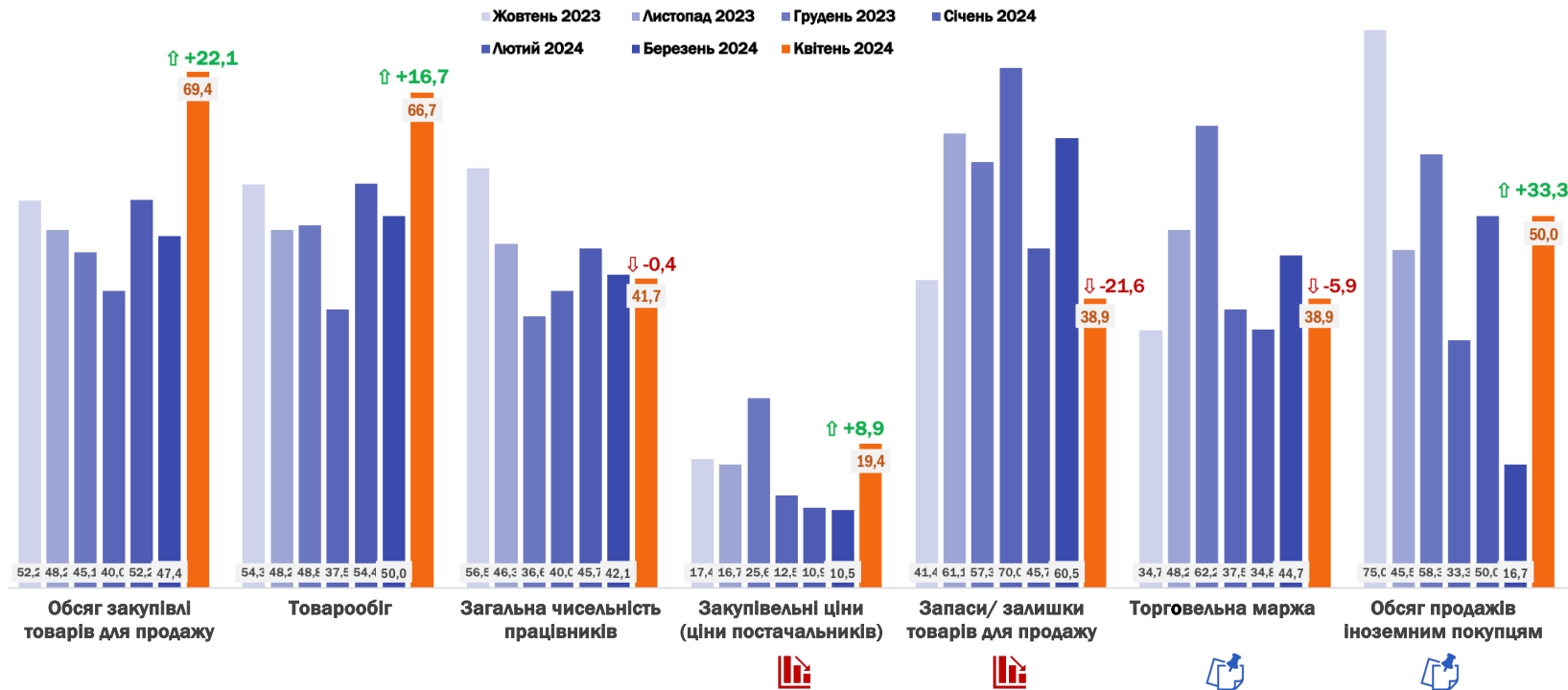
Позитивні очікування бізнесу у секторі послуги спостерігаються за більшістю показників (3 з 5). Прогнозується зростання обсягу нових замовлень (значення Барометру 57,3 пунктів, -4,4 пункти порівняно з березнем), зростання обсягу наданих послуги (значення Барометру 54,2 пункти, +0,3 пункти порівняно з березнем), зменшення обсягу невиконаних замовлень (значення Барометру 53,1 пункти, +2,2 пункти порівняно з березнем). При цьому бізнесом передбачається, що зростуть ціни (тарифи) на власні послуги (значення Барометру 64,6 пункти, -8,9 пунктів порівняно з березнем), а також збільшаться обсяги нових експортних замовлень (значення Барометру 59,4 пунктів, +24,4 пункти порівняно з березнем).

Як і в інших секторах у послугах головним фактором відносно низького індексу Барометру є очікування зростання закупівельних цін (значення Барометру 20,8 пунктів, -1,1 пункт порівняно з березнем). Також незважаючи на очікуване зростання обсягів послуг прогнозується оптимізація чисельності працівників (значення Барометру 45,8 пунктів, -3,4 пункти порівняно з березнем).

ТОРГІВЛЯ

Очікування бізнесу сектору торгівлі у квітні 2024 року
в порівнянні з березнем 2024 року

Індекс Барометру сектору торгівлі продемонстрував суттєве зростання на 5,1 пунктів порівняно з попереднім періодом, хоча залишається нижче нейтральних 50 пунктів.

Позитивні очікування бізнесу у секторі торгівлі спостерігаються у 2 з 5 показників.

Значне зростання очікується у обсягах закупівлі товарів та товарообігу – відповідно 69,4 та 66,7 пунктів Барометру з урахуванням зростання на 22,1 та 16,7 пунктів відносно попереднього періоду.

Негативні очікування мають місце щодо скорочення загальної чисельності працівників (значення Барометру 41,7 пункти, -0,2 пункти порівняно з березнем), зростання цін постачальників (значення Барометру 19,4 пунктів, +8,9 пунктів порівняно з березнем), збільшення залишків товарів для продажу (значення Барометру 38,9 пунктів, -21,6 пункти порівняно з березнем), скорочення торговельної маржі (значення Барометру 38,9 пунктів, -5,9 пунктів порівняно з березнем).

Обсяг експорту залишиться на поточному рівні (значення Барометру 50,0 пунктів, +33,3 пункти порівняно з попереднім періодом).

44,6 ↓-1,2

БАРОМЕТР БІЗНЕСУ
ЗАГАЛЬНИЙ

МІКРО
підприємства
(0-9 осіб)

44,0 ↓-3,5

МАЛІ
підприємства
(до 50 осіб)

43,9 ↓-2,6

ЕКСПОРТЕРИ

44,3 ↓-0,7

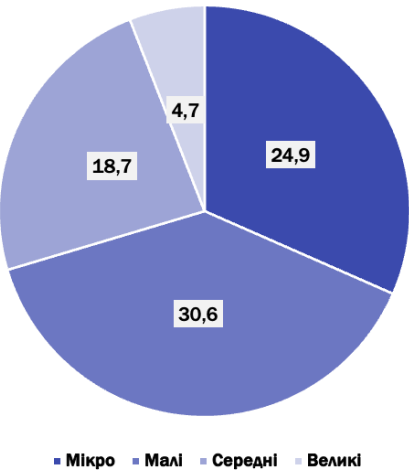
СЕРЕДНІ
підприємства
(від 50 до 250 осіб)

45,8 ↑+2,9

ВЕЛИКІ
підприємства
(250+ осіб)

47,8 ↑+2,2

Розподіл підприємств - респондентів за розміром компанії, у відсотках

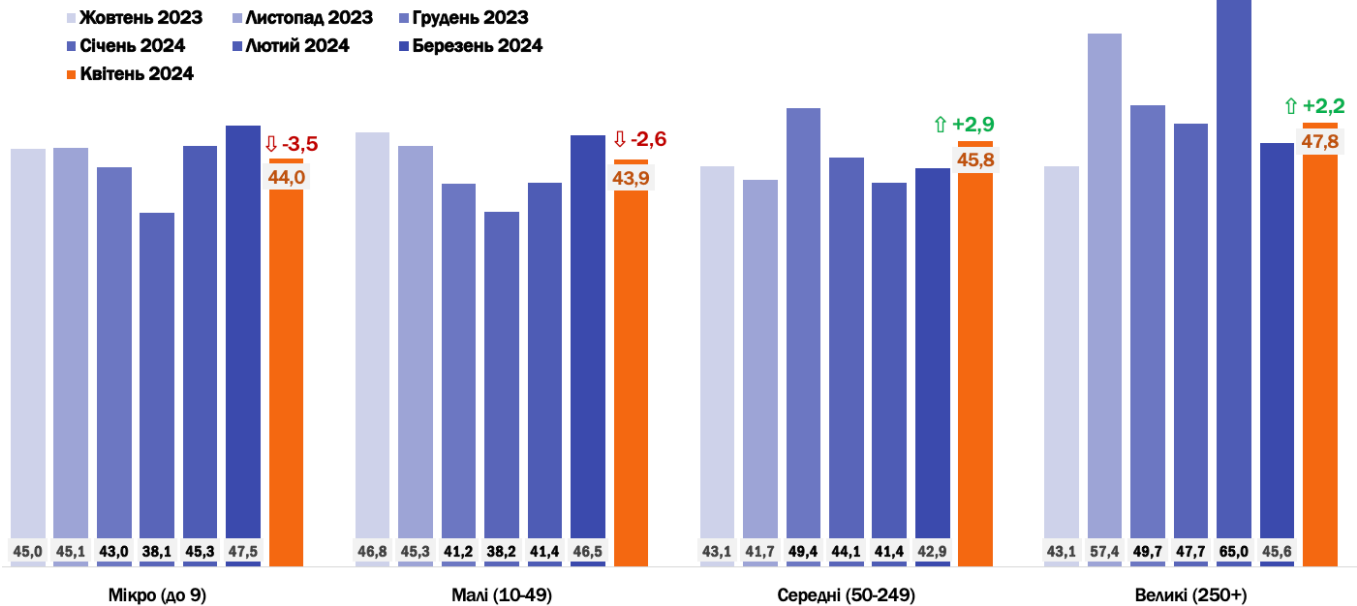

Незалежно від розміру бізнесу мають місце помірні негативні очікування.

Мікро та малий бізнес трішки більш песимістично дивиться у майбутнє. Значення індексу Барометру близько 44,0 пункти, дещо гірше відносно минулого місяця (-3,5 та -2,6 пункти відповідно).

Більш впевнено відчуває себе великий та середній бізнес, демонструючи зростання від 2,2 до 2,9 пунктів до значень 47,8 та 45,8 пунктів Барометру.

Очікування підприємств та підприємців залежно від розміру бізнесу (підприємств) у квітні 2024 року в порівнянні з березнем 2024 року

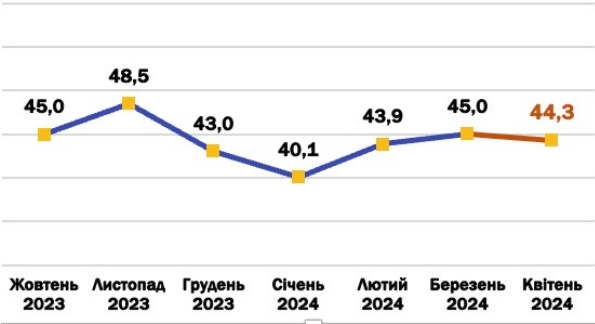

Очікування експортерів усіх секторів у квітні 2024 року в порівнянні з березнем 2024 року

Надає додаткову оцінку умов ринку, в Барометрі бізнесу не враховується

Барометр бізнесу експортерів

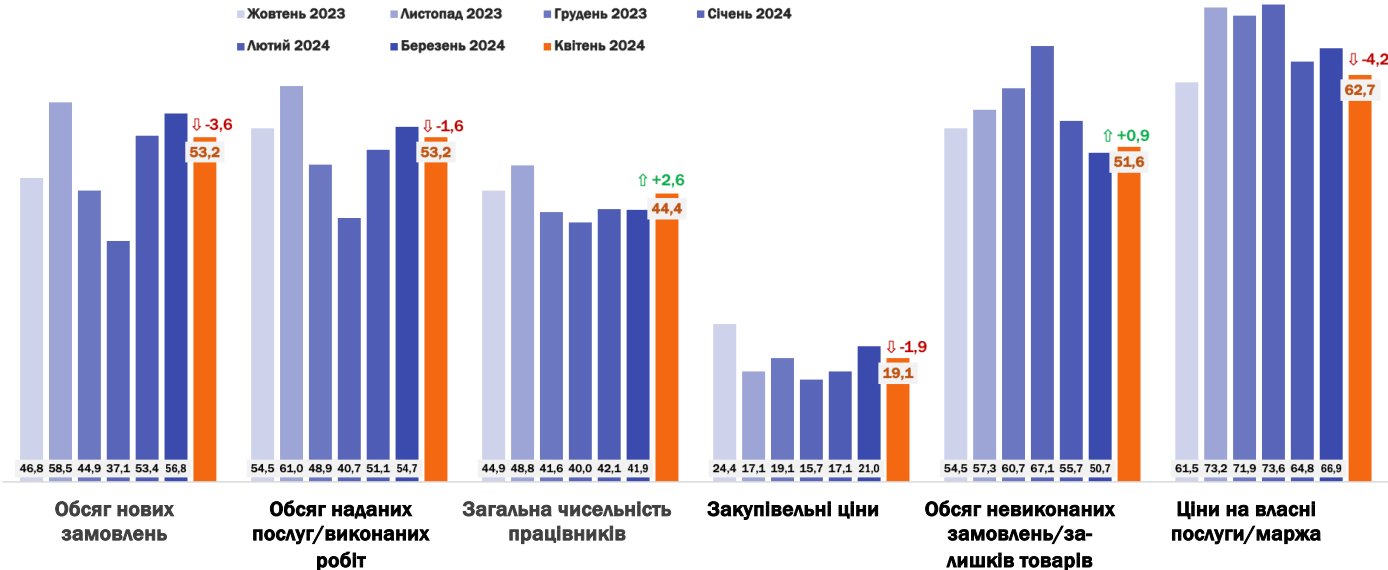

У квітні 2024 року експортери дивляться у майбутнє обережно (значення Барометру 44,3 пункти).

Позитивні очікування експортерів спостерігаються щодо зростання обсягів нових замовлень та виконаних робіт (значення Барометру 53,2 пункти для кожного показника, зниження відносно березня на 3,6 та 1,6 пункти відповідно).

Прогнозується незначне скорочення залишків товарів (значення Барометру 51,6 пункти, збільшення на 0,9 пункти відносно попереднього періоду) на тлі зростання маржі (значення Барометру 62,7 пункти, зниження на 4,2 пункти відносно березня).

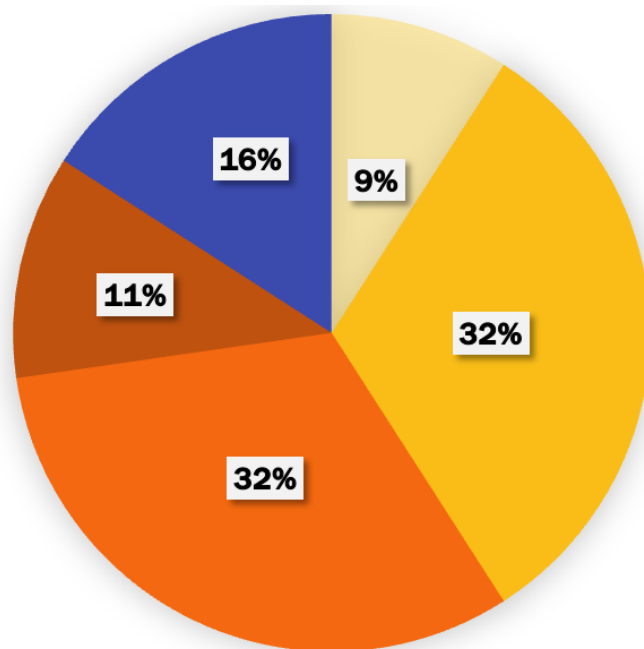
Негативні очікування обумовлені зростанням закупівельних цін (значення Барометру 19,1 пунктів, зниження на 1,9 пункти відносно березня) та скороченням загальної чисельності працівників (значення Барометру 44,4 пункти, збільшення на 2,6 пункти відносно попереднього періоду).

ГОСТРЕ ПИТАННЯ КВІТНЯ 2024

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

«Чи готовий бізнес платити за бронювання працівників?»

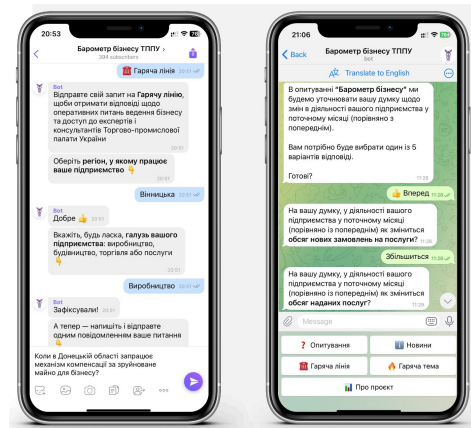

- Не готові, недоцільно
- Готові бронювати окремих фахівців
- Залежить від умов бронювання
- Забронюємо на будь-яких умовах
- Підтримуємо урядову модель бронювання

ЧАТ-БОТИ в VIBER та TELEGRAM

- Щомісячне регулярне опитування
- «Гостре» питання місяця
- «Гаряча» лінія системи ТПП в Україні

Барометр бізнесу від Торгово-промислової палати України – це бачення підприємств та підприємців, які є членами та партнерами Торгово-промислової палати України. Він відображає очікування змін у настроях бізнес-середовища в наступному місяці порівняно з попереднім.

Базується на опитуванні, яке враховує стан показників («підіндексів») діяльності респондентів 4-х секторів (виробництво, будівництво, торгівля, послуги). Барометр бізнесу адаптований до потреб членів та партнерів Торгово-промислової палати України. Особливістю Барометру бізнесу є включення спеціалізованих галузевих питань та аналіз стану експорту, що надає додатковий погляд на умови ринку.

Питання щодо:

- обсягу нових замовлень/закупівлі товару;
- обсягів виробництва/товарообігу;
- загальної чисельності працівників;
- закупівельних цін/ цін підрядників;
- обсягів невиконаних замовлень/ залишків товарів;
- цін на продукцію власного виробництва/ торговельної маржі*;
- експорту*.

* - додаткові питання, при розрахунку Барометру бізнесу не враховуються

МЕТОДОЛОГІЯ

Барометр бізнесу розраховується за методикою PMI (Purchasing Manager Index):

$$PMI = (P1 * 1) + (P2 * 0,5) + (P3 * 0)$$

де:

P1 = % відповідей, які повідомляють про покращення

P2 = % відповідей, у яких немає змін

P3 = % відповідей, що повідомляють про погіршення

- Значення **вище 50** означає зростання або розширення у секторі економіки порівняно з попереднім місяцем.
- Значення **менше 50** означає скорочення.
- Значення **50** вказує на те, що немає змін порівняно з попереднім місяцем.

Увага! Значення показників «**Закупівельні ціни**» та «**Обсяг невиконаних замовлень/ залишків товарів**» є дестимуляторами і при розрахунку розглядаються в протилежному значенні.

Для деталізації наданих відповідей використовується шкала 5-х вимірів (зменшиться – скоріше зменшиться – без змін – скоріше збільшиться – збільшиться).

Для розрахунку індикатору Барометр бізнесу застосовується 3 виміри, відповіді за якими підсумовуються:

- зменшиться та скоріше зменшиться;
- без змін;
- скоріше збільшиться та збільшиться.

ЗА ПІДТРИМКИ

Виконавець:

ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА
ПАЛАТА УКРАЇНИ

Цю публікацію було створено Торгово-промисловою палатою України в рамках Проєкту “Підтримка інклюзивного економічного розвитку в Україні шляхом узгодження експортної стратегії з регіональним розвитком і ЦСР”, що фінансується [Урядом Німеччини](#) і реалізується німецькою федеральною компанією Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit ([GIZ](#)) GmbH у співпраці з Програмою розвитку ООН (ПРООН) в Україні.

Думки, висновки чи рекомендації, викладені в цьому документі, належать авторам (авторкам) та упорядникам (упорядницям) і не обов’язково відображають погляди уряду Німеччини, GIZ, Програми розвитку ООН (ПРООН) в Україні або інших агенцій ООН.